

Prot. N.: 1830/2022

CODUL DE CONDUITĂ
AL ARHIDIECEZEI DE ALBA IULIA

31 decembrie 2022

CUPRINS

1. Interacțiunea personală și profesională	1
2. Relația cu minorii și cu adulții vulnerabili	2
3. Îndrumarea spirituală și consilierea psihologică a minorilor și adulților vulnerabili... 5	5
4. Confidențialitatea	6
5. Protejarea demnității umane (<i>Grupul de Lucru pentru Demnitatea Umană</i>)	6
6. Obligativitatea raportării și cercetarea plângerilor	7
7. Transparența cercetării și vindecarea	8
Prevederi privitoare la aplicarea prezentului <i>Cod de Conduită</i>	9
Addenda: Noțiuni fundamentale	11
Formular de sesizare (Anexa nr. 1)	13
Informare privind gestionarea datelor cu caracter personal (Anexa nr. 2)	14
Declarație (Anexa nr. 3)	16

Misiunea Bisericii este propovăduirea evangheliei lui Isus Cristos. Această misiune nu este dusă la îndeplinire doar prin predici, administrarea sacramentelor sau cateheză, deoarece fiecare activitate a Bisericii reprezintă un act de evanghelizare. Fiecare credincios este chemat să devină un exemplu de sfințenie și de viață virtuoasă. Să își propună transmiterea credinței prin mărturia propriei vieți, adică vorbele și faptele sale să fie în armonie cu credința pe care o mărturisește: „*Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor; încât ei să vadă faptele voastre bune și să-l glorifice pe Tatăl vostru cel din ceruri!*” (Mt 5,16).

Această responsabilitate le revine în mod deosebit celor pe care Dumnezeu i-a rânduit ca păstori ai poporului său, dar și tuturor persoanelor care îndeplinesc diverse sarcini în cadrul Bisericii. Din acest motiv, în lumina dispozițiilor universale ale Bisericii și a celor mai noi îndrumări emise de Sfântul Părinte, stabilim un set de directive universal valabile pentru clericii Arhidiecezei Romano-Catolice de Alba Iulia, precum și pentru persoanele angajate cu contract de muncă, mandatate pentru îndeplinirea unor sarcini sau implicate în activități de voluntariat.

Scopul acestui *Cod de conduită* nu este de a repeta dispozițiile emise deja de Magisteriul ecleziastic prin autoritatea sa, ci de a facilita îndeplinirea misiunii asumate de Biserică pe baza și prin aplicarea acestora, astfel:

- îi sprijină pe cei care slujesc în Biserică, pentru a putea Îl putea mărturisi pe Isus Cristos în mod autentic;
- îi îndrumă pentru a putea sluji eficient, ținând cont de demnitatea umană și în siguranță;
- îi apără pe minori, pe adulții vulnerabili și pe toți cei care relaționează cu Arhiepiscopia față de orice formă de agresiune și abuz;
- stabilește o procedură eficientă pentru situațiile în care există o suspiciune rezonabilă privitoare la agresiune sau orice formă de abuz;
- face totul pentru ca clericii și persoanele aflate în relații contractuale cu Arhidieceza să nu devină victime ale agresiunii sau abuzului.

1. INTERACȚIUNEA PROFESIONALĂ ȘI PERSONALĂ

Clericii au vocația de a duce o viață ireproșabilă, de care să dea dovadă și prin conduita lor. De asemenea, toate persoanele aflate în relații contractuale cu Arhidieceza trebuie să corespundă aceluiași cerințe de ordin etc.

1.1. Din acest motiv au obligația de a raporta Oficiului Arhidiecezan începerea oricărei proceduri civile sau penale care îi vizează.

1.2. Clericul trebuie să poarte o vestimentație adecvată vocației sale, să se îmbrace potrivit pentru a își putea îndeplini îndatoririle preoțești. Trebuie să fie atent în mod deosebit ca îmbrăcămintea sa să nu fie sumară în prezența minorilor și a adulților vulnerabili, această reglementare este valabilă atât în cazul întâlnirilor fizice, cât și al celor din mediul online. Vestimentația adecvată activității desfășurate este obligatorie pentru toate persoanele angajate, mandatate, voluntare sau aflate în orice altă relație contractuală cu Arhiepiscopia.

1.3. Preotul are îndatorirea de a avea domiciliul în localitatea în care își desfășoară activitatea, neputând lipsi mai mult de o săptămână fără a-l înștiința pe ordinarul său (*Codul de Drept Canonic*, can. 533 și 550). Dacă este posibil, clericul să nu primească alte persoane în locuința sau în camera sa, nici măcar pentru îndrumare spirituală, ci să folosească în acest scop biroul sau un alt spațiu potrivit aparținând

parohiei.

1.4. Deținerea, utilizarea și comercializarea substanțelor halucinogene este complet interzisă.

1.5. Clericul poate consuma alcool și produse din tutun numai în măsura în care acest fapt nu îl împiedică în exercitarea demnă și corespunzătoare a atribuțiilor sale. În situația în care consumul regulat și excesiv de alcool afectează activitatea clericului, acest fapt poate fi semnalat în scris arhidiaconului competent sau oficiului arhiepiscopal. (Oficiul Arhiepiscopal; Str. Episcop Márton Áron, 2.; 510010 Alba Iulia sau ersekseg@romkat.ro).

1.6. Clericii și persoanele aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia pot folosi mijloacele digitale (PC, laptop, tabletă, smartphoane, etc.), căsuțele de e-mail, conturile de pe rețelele sociale și altele asemenea, deținute și necesare în vederea exercitării atribuțiilor de serviciu, doar în scop de serviciu și nu pot permite accesul terțelor persoane la acestea. Ei nu au permisiunea de a șterge sau de a își însuși datele utilizate la locul de muncă după încetarea activității.

1.7. În luările de poziție, opiniile și dezbaterile publice privitoare la chestiuni sociale și de actualitate (inclusiv pe rețelele sociale), clericii și toate persoanele aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia trebuie să reprezinte învățătura catolică cuprinsă în *Catehismul Bisericii Catolice* – care, la fel ca și prezentul Cod de Conduită – condamnă orice formă de lezare a demnității umane.

1.8. Clericul și orice altă persoană aflată în relații contractuale cu Arhiepiscopia trebuie să stabilească limitele potrivite în relațiile profesionale și nu se pot folosi de autoritatea pe care le-o conferă funcția deținută, nici de încrederea altor persoane. Din acest motiv, interacțiunile profesionale și personale trebuie să fie transparente, să țină cont de demnitatea ființei umane și de limitele de ordin profesional și etic. Arhiepiscopia încurajează și facilitează prin organizarea de cursuri tematice implementarea practică a acestei norme.

2. RELAȚIA CU MINORII ȘI CU ADULȚII VULNERABILI

2.1 Relația reprezintă elementul de bază al slujirii, un aspect central al credinței catolice. Fundamentul relațiilor sănătoase și sigure este iubirea sinceră, respectul și empatia, însă pentru a garanta siguranța relațiilor interpersonale este nevoie de respectarea unor limite.

2.2 Clericii trebuie să trăiască în conformitate cu normele etice stabilite de Biserică și incluse în prezentul *Cod de Conduită*, totodată trebuie să fie conștienți de responsabilitatea care le revine prin prisma activității lor și a încrederii de care beneficiază. Conduita lor trebuie să reprezinte o mărturie a misiunii asumate de Biserică, mai ales în ceea ce privește protejarea demnității persoanei și sprijinul datorat persoanelor suferinde și vulnerabile.

2.3 Clericii și celelalte persoane aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia sunt responsabili de propria bunăstare fizică, mentală și emoțională, precum și de echilibrul propriei vieți. Ei răspund și de menținerea competenței lor profesionale, precum și de cunoașterea și respectarea normelor general recunoscute în domeniul în care activează. Oficiul Arhiepiscopal susține, respectiv poate iniția acordarea de ajutor în acest sens, în cazul în care este identificată o necesitate de ordin personal sau profesional.

2.4 Arhiepiscopia și Oficiul Arhiepiscopal aplică principiul „toleranței zero” în raport cu toate formele de agresiune, violență și abuz.

2.5 Clericii și celelalte persoane aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia nu pot folosi termeni jignitori, profani, umilitori sau degradanți în relația cu minorii și cu adulții vulnerabili.

2.6 Contactul fizic cu minorul sau adultul vulnerabil trebuie să se producă în orice situație conform prevederilor prezentului Cod de Conduită și trebuie să servească interesul și nevoile minorului sau adultului vulnerabil.

Clericii și celelalte persoane aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia nu pot apela la forța fizică decât în cazurile în care este periclitată securitatea proprie sau a altor persoane (de exemplu, în legitimă apărare, în cazul unei amenințări nemijlocite).

2.7 În relațiile cu minorii și în special cu adulții vulnerabili din pricina experiențelor anterioare legate de lipsa de apărare, maltratare sau agresiune, clericii și celelalte persoane aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia trebuie să creeze un mediu de maximă siguranță, care să respecte demnitatea umană.

Mediul și relația sunt sigure atunci când sunt percepute ca atare de minor sau de adultul vulnerabil, în care acesta se poate manifesta și poate solicita informații și sprijin în legătură cu teme sensibile și cu probleme personale.

Condițiile unui mediu sigur al interacțiunii sunt create atunci când clericul sau o altă persoană aflată în relații contractuale cu arhiepiscopia:

- acordă atenție minorului sau adultului vulnerabil,
- respectă minorul sau adultul vulnerabil,
- comunică sincer și deschis, în mod inteligibil pentru cealaltă persoană,
- consideră important ca minorul sau adultul vulnerabil să se simtă în siguranță în prezența sa,
- prezintă o atitudine de acceptare și iubire față de minor sau adultul vulnerabil și atunci când acesta îi spune „nu” sau îl contrazice,
- nu cere minorului sau adultului vulnerabil să facă ceva împotriva voinței sale,
- minorul sau adultul vulnerabil nu se teme în prezența sa.

2.8 Clericii și celelalte persoane aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia trebuie să lucreze în echipă (*team*) pentru a-i ajuta pe minorii și adulții vulnerabili. Acest fapt înseamnă că întâlnirile fizice se vor desfășura în prezența altor persoane (discuția nu are loc între patru ochi) sau că dialogul se desfășoară într-un mediu sigur pentru ambele părți.

2.9 În cazul în care legătura și comunicarea cu minorul sau adultul vulnerabil se desfășoară în mediul online, clericii și celelalte persoane aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia trebuie să folosească adresa instituțională, publică de e-mail. Comunicarea online trebuie să se desfășoare, de asemenea, într-un cadru sigur și transparent: cu respect pentru viața privată și timpul liber, atât de partea clericului sau a altei persoane aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia, cât și de partea minorului sau a adultului vulnerabil.

2.10 Dacă minorul sau adultul vulnerabil împărtășește clericului sau altei persoane aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia informații privind fapte de violență, agresiune sau abuz, acesta are obligația de a sesiza în termen de 72 de ore Grupul de Lucru pentru Demnitatea Umană, care va înregistra sesizarea.

Persoana care depune sesizarea trebuie să acorde o atenție deosebită minorului sau adultului vulnerabil afectat:

- rămâne disponibil și oferă posibilitatea de a continua dialogul început,
- oferă informații privind activitatea unor grupuri și comunități în care poate întâlni în siguranță persoane de aceeași vârstă,
- oferă informații cu privire la opțiunile disponibile pentru a cere sprijin,
- solicită permisiunea de a include și alte persoane în procesul de sprijin și consiliere (în cazul minorilor sunt incluși aici și membrii familiei).

2.11 Urmând principiul transparenței, în cazul comunicării private cu minori sau adulți vulnerabili în mediul online sau în scris, clericii și celelalte persoane aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia trebuie să se asigure că părinții, respectiv tutorii persoanei în cauză au cunoștință de conținutul comunicării respective. De la această prevedere sunt exceptate cazurile în care minorul sau adultul vulnerabil suferă abuzuri tocmai din partea persoanelor menționate. În astfel de cazuri, clericul sau altă persoană aflată în relații contractuale cu Arhiepiscopia poate solicita ajutorul autorităților civile competente, respectând sigiliul spovezii (can. 1386, 1390).

2.12 Informarea părinților sau a tutorilor nu este necesară în cazul comunicării fără caracter privat, cum ar fi mesajele trimise grupurilor de tineret, privitoare la locul și data întâlnirilor sau la alte chestiuni administrative.

2.13 Comunicarea clericilor și a altor persoane aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia de pe computerele sau alte dispozitive de serviciu nu are caracter privat.

2.14 Clericii și celelalte persoane aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia trebuie să comunice în locuri și momente care nu pot ridica minorului sau adultului vulnerabil suspiciuni cu privire la natura relației lor. Discuțiile la ore târzii sau în timpul destinat odihnei, în spațiul destinat vieții private, sunt considerate de risc major din acest punct de vedere.

2.15 Clericii și celelalte persoane aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia nu își pot oferi spațiul de cazare privat (dormitor, cameră de hotel, cort, rulotă etc.) minorilor și adulților vulnerabili, nici în situații precum pelerinajul, taberele sau altele asemenea. În situațiile în care mai multe persoane sunt cazate într-un spațiu comun (săli de sport, săli de clasă, spații comunitare etc.) trebuie asigurată supravegherea corespunzătoare, separarea pe sexe și despărțirea adulților de minori.

2.16 Clericilor și celorlalte persoane aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia le este interzis să le dea sau să păstreze la îndemâna minorilor ori adulților vulnerabili alcool sau produse din tutun, de asemenea, le este interzis să consume astfel de produse în prezența acestora.

2.17 Pe mijloacele digitale accesibile minorilor și adulților vulnerabili trebuie să fie instalate programe de filtrare a conținutului pornografic și violent.

2.18 Clericii și celelalte persoane aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia nu pot oferi niciun fel de cadou minorilor și adulților vulnerabili și nici nu pot accepta cadouri de la aceștia.

3. ÎNDRUMAREA SPIRITUALĂ ȘI CONSILIEREA PSIHOLOGICĂ A MINORILOR ȘI ADULȚILOR VULNERABILI

3.1 Clericul și orice altă persoană aflată în relații contractuale cu Arhiepiscopia trebuie să respecte limitele profesionale dintre îndrumarea spirituală și consilierea psihologică.

- *îndrumarea spirituală* reprezintă o relație de încredere între îndrumător și persoana îndrumată, îndrumătorul spiritual facilitează aprofundarea relației persoanei îndrumate cu Dumnezeu. Îndrumarea spirituală urmărește căutarea glasului Sfântului Duh și a voinței lui Dumnezeu, precum și descoperirea lui Dumnezeu în fiecare domeniu al vieții (cf. can. 212, 2§).

- *Consiliera psihologică* reprezintă acțiunea prin care o persoană specializată ajută clientul, fără a-și asuma responsabilitățile acestuia, să își amelioreze organizarea și calitatea vieții. O caracteristică importantă a procesului de consiliere o reprezintă faptul că pe parcursul reflecției comune clientul învață pașii principali ai rezolvării unei probleme, simte și conștientizează consecințele acțiunilor sale. Un scop important al procesului de consiliere este ca persoana respectivă să poată folosi cunoștințele acumulate și în viața cotidiană.

Clericul și orice altă persoană aflată în relații contractuale cu Arhiepiscopia sunt responsabili pentru stabilirea clară și menținerea limitelor corespunzătoare dintre relația de îndrumare spirituală și cea de consiliere psihologică.

3.2 Clericul și orice altă persoană aflată în relații contractuale cu Arhiepiscopia poate oferi asistență psihologică minorilor și adulților vulnerabili în cazul în care deține competențele, studiile și documentele doveditoare necesare. În orice altă situație este necesară implicarea unui specialist, preferabil dintre membrii Grupului de Lucru pentru Demnitatea Umană sau din lista de specialiști a Oficiului Arhidiecezan. (vezi punctul 2.10).

În asemenea situații, clericul sau persoana aflată în relații contractuale cu Arhiepiscopia poate rămâne membru al team-ului (echipei), cu scopul de a asigura sprijinul și monitorizarea minorului/adultului vulnerabil afectat.

3.3 În cazul îndrumării spirituale sau atunci când clericul sau orice altă persoană aflată în relații contractuale cu Arhiepiscopia oferă sfaturi unui minor sau unui adult vulnerabil, se impune respectarea cadrului legal relevant și a tuturor principiilor de bază și normelor etice cuprinse în prezentul *Cod de Conduită*.

Îndrumarea spirituală și consilierea trebuie să confere în orice situație siguranță minorului sau adultului vulnerabil afectat (vezi punctul 2.7) și să aibă ca scop ameliorarea stării acestuia.

3.4 Clericii și celelalte persoane aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia trebuie să gestioneze însemnările proprii, documentele, dosarele și datele electronice privitoare la serviciile de consiliere pe care le oferă în conformitate cu prevederile Regulamentului General pentru Protecția Datelor (GDPR). Utilizarea datelor astfel stocate este permisă doar în scopul asigurării acestor servicii.

3.5 Consilierea sau îndrumarea spirituală efectuată în prezența minorului sau adultului vulnerabil poate fi înregistrată prin mijloace video sau audio doar cu acordul prealabil scris al tuturor părților și reprezentanților legali ai acestora.

4. CONFIDENȚIALITATEA

4.1 Clericul și persoana aflată în relații contractuale cu Arhiepiscopia trebuie să comunice în fiecare situație minorului sau adultului vulnerabil cu care intră în legătură natura, caracteristicile și limitele confidențialității. Această informare trebuie să fie inteligibilă, conformă cu capacitatea de înțelegere și discernământul minorului sau adultului vulnerabil.

4.2 Clericul sau altă persoană aflată în relații contractuale cu Arhiepiscopia trebuie să trateze cu discreție informațiile obținute în activitatea de îndrumare spirituală, consiliere, ajutor, consolare și în alte situații de comunicare și să nu abuzeze de acestea.

4.3 Clericul și orice altă persoană aflată în relații contractuale cu Arhiepiscopia poate să facă publice informațiile pe care le deține în legătură cu minori sau adulți vulnerabili dacă:

- persoana afectată și/sau reprezentantul său legal și-au dat în prealabil consimțământul scris în acest sens;
- persoana consiliată reprezintă un pericol pentru siguranța proprie sau a altora, iar divulgarea anumitor informații este necesară în vederea prevenirii sau evitării pericolului;
- este vorba despre o situație care periclitează sănătatea, siguranța sau bunăstarea minorului sau a adultului vulnerabil, iar transmiterea informației este în interesul persoanei afectate sau dacă există o prevedere legală care impune împărtășirea informației;
- clericii și celelalte persoane aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia trebuie să încerce să obțină acordul minorului sau adultului vulnerabil înainte de a face publică informația cu scopul de a nu afecta relația de încredere;
- în cadrul unor proceduri judiciare și civile, clericii pot face publice doar informațiile necesare în speța respectivă și numai în modul permis de dreptul civil și canonic.

4.4 Informațiile obținute în cadrul sacramentului spovezii nu pot fi înregistrate și făcute publice niciodată. (can. 983. §1).

5. PROTEJAREA DEMNITĂȚII UMANE (*GRUPUL DE LUCRU PENTRU DEMNITATEA UMANĂ*)

5.1 Arhiepiscopia așteaptă de la toți clericii săi și de la toate persoanele fizice și juridice cu care se află în relații contractuale să își desfășoare activitatea în conformitate cu valorile și principiile stabilite în prezentul *Cod de Conduită*, să evite orice formă de abuz, violență sau agresiune, iar faptele lor să nu aducă niciun prejudiciu altora – mai ales grupurilor sociale vulnerabile.

5.2 Arhiepiscopia face totul pentru ca principiul „toleranței zero” să se aplice și în cazurile de agresiune, violență sau abuz față de clerici și de persoanele aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia, precum și pentru a asigura protecția adecvată a acestora.

5.3 Ordinarul a înființat la 26 ianuarie 2022 *Grupul de Lucru pentru Demnitatea Umană* (în continuare: GLDU), format din specialiști laici și din clerici. Acesta este afiliat Oficiului Arhiepiscopal și funcționează pe baza unui regulament propriu, în mod independent și de sine stătător, pe baza sistemului de valori general acceptat în mediul profesional, respectând prevederile etice aferente profesiei.

Acesta are două sarcini principale:

- prezintă clericilor și altor persoane aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia cuprinsul prezentului *Cod de Conduită*, prin intermediul unor activități de formare; monitorizează includerea protecției copilului și a cadrului legislativ privitor la aceasta în programele de formare inițială și continuă a preoților și are grijă ca orice interviu de angajare să cuprindă testarea compatibilității candidatului, conform prevederilor prezentului *Cod de conduită*;
- înregistrează sesizările privind cazurile de agresiune și abuz împotriva minorilor și adulților vulnerabili și realizează cercetarea preliminară.

5.4 Date de contact:

Grupul de Lucru pentru Demnitatea Umană; Str. Episcop Márton Áron, nr. 2; 510010 – Alba Iulia; bejelentes@ersekseg.ro; <https://ersekseg.ro/hu/emberimeltosag>

6. OBLIGATIVITATEA RAPORTĂRII ȘI CERCETAREA PLÂNGERILOR

Clericii și alte persoane aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia respectă, conform prevederilor legale în vigoare, principiul „toleranței zero” în raport cu agresiunea. Astfel, nu pot comite acte de agresiune fizică, psihologică, emoțională sau sexuală și abuzuri și nu pot tolera hărțuirea altor persoane, nici desfășurarea unor asemenea activități în mediul online.

6.1 În toate cazurile în care există o suspiciune privind o faptă comisă împotriva unui minor sau a unui adult vulnerabil, care încalcă prezentul *Cod de Conduită*, clericul sau persoana aflată în relații contractuale cu arhiepiscopia trebuie să o sesizeze la GLDU fără întârziere, în cel mult 72 de ore.

6.2 Clericii și celelalte persoane aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia pot raporta la GLDU cazurile de maltratare, agresiune și abuz la care au fost supuși în timpul exercitării funcției.

6.3 Orice persoană care află că un cleric sau o altă persoană aflată în relații contractuale cu Arhiepiscopia comite fapte care încalcă prezentul *Cod de Conduită* poate semnala acest fapt la GLDU.

6.4 Sesizările pot fi depuse doar în scris: online, completând formularul de sesizare (<https://ersekseg.ro/hu/emberimeltosag>), la adresa de e-mail bejelentes@ersekseg.ro, prin poștă, sau prin semnarea procesului-verbal întocmit în urma discuției fizice (vezi punctul 5.4 și anexa nr. 1).

Sesizarea trebuie să conțină în mod obligatoriu numele, prenumele și adresa celui care o depune (în cazul plângerilor online adresa de e-mail, la depunerea prin poștă numărul de telefon), iar victima și făptașul trebuie să fie identificabili.

GLDU consideră că plângerea este fondată dacă:

- ambele părți menționate (victima și agresorul) există în realitate,
- cel puțin una dintre faptele descrise încalcă prezentul *Cod de Conduită*,
- conține informațiile minimale: cine și ce a făcut? cine a fost afectat? când s-a produs fapta?

6.5 În cazul în care plângerea este întemeiată, GLDU semnaleză reclamantului că a luat act de plângerea sa, în termen de 48 de ore. În următoarele 5 zile lucrătoare, ia legătura cu reclamantul și cercetează detaliile cazului în cadrul unei audieri în persoană.

6.6 Informarea reprezentantului legal al minorului sau adultului vulnerabil trebuie să aibă loc fără întârziere, atunci când acest fapt nu periclitează siguranța și bunăstarea minorului sau adultului vulnerabil.

6.7 În măsura în care se dovedește că un cleric sau o altă persoană aflată în relații contractuale cu Arhiepiscopia a fost acuzat/ă pe nedrept, acuzatul trebuie reabilitat în măsura posibilităților și circumstanțelor. Persoana care formulează sesizări nefondate poate fi trasă la răspundere în temeiul prevederilor dreptului civil și penal (vezi can. 220, 1390).

6.8 Odată cu încheierea cercetării ecleziastice preliminare, GLDU informează ordinarul, care, în termen de 5 zile lucrătoare decide în legătură cu consecințele și informează în scris toate părțile implicate (reclamant, parte vătămată, agresor).

6.9 În măsura în care este justificată inițierea unei proceduri disciplinare ecleziastice, aceasta se va desfășura în conformitate cu dispozițiile Sfântului Scaun și ale Bisericii aflate în vigoare la data respectivă.

6.10 Conferința Episcopilor Catolici din România a decis¹ ca fiecare dieceză să aibă îndatorirea de a sesiza autoritățile laice în cazurile de abuz sexual împotriva minorilor. GLDU se ocupă și de întocmirea acestor sesizări.

6.11 Arhiepiscopia nu organizează audierea minorului și nu întreprinde alți pași (cu excepția măsurilor care au ca scop încetarea imediată a agresiunii/abuzului) înainte de a informa autoritățile laice competente în legătură cu cazul respectiv și de a solicita sprijin profesional.

6.12 Clericii și celelalte persoane aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia trebuie să știe că sesizarea depusă împotriva lor înaintea forului ecleziastic nu îl poate împiedica pe reclamant să se adreseze instanțelor laice, folosindu-se de mijloacele legale pe care le are la dispoziție.

7. TRANSPARENȚA CERCETĂRII ȘI VINDECAREA

În urma depunerii sesizării, Arhiepiscopia își exercită dreptul și obligația de a se informa în mod transparent, sigur și profesional în legătură cu cauza.

7.1 Comunitatea trebuie informată în legătură cu demersurile întreprinse ca urmare a încălcării prezentului *Cod de Conduită* (cu privire la sesizare și cercetare, la soluționarea cazului) în așa fel încât să fie asigurată protecția vieții private a ambelor părți implicate (și a familiilor acestora).

7.2 Prevederile generale ale GDPR se aplică în gestionarea informațiilor și datelor obținute pe parcursul procedurii. Informațiile trebuie să fie protejate și gestionate în conformitate cu prevederile canonului 471, punctul 2 din *Codul de Drept Canonic*, astfel încât să se asigure securitatea, nevătămarea și discreția.

¹ C.E.R., Ghid pentru tratarea cazurilor de abuz sexual, comise de către clerici, asupra minorilor, Articolul 4. <https://www.bisericacatolica.ro/wp-content/uploads/2019/09/Ghid-printA5-sept-2019.pdf>

7.3 Arhiepiscopia oferă sprijinul medical, terapeutic și psihologic corespunzător victimelor violenței, agresiunii și abuzului (și la nevoie familiilor acestora), în cazurile în care a fost dovedită încălcarea prezentului *Cod de Conduită*.

7.4 În cazuri motivate din punct de vedere profesional, Arhiepiscopia poate dispune ca clericul sau altă persoană aflată în relații contractuale cu Arhiepiscopia, împotriva căruia/căreia a fost inițiată o procedură legată de încălcarea prezentului *Cod de Conduită*, să apeleze la servicii de reabilitare, igienă mentală sau alte tipuri de terapie de specialitate.

PREVEDERI PRIVITOARE LA APLICAREA PREZENTULUI COD DE CONDUITĂ

Încredințez *Grupului de Lucru pentru Demnitatea Umană* aplicarea prezentului cod în cel mai scurt timp, în condițiile de mai jos.

- **Asigurarea publicității**

În urma ratificării *Codului de Conduită*:

- textul complet al acestuia să fie disponibil pe site-ul oficial al Arhiepiscopiei (<https://ersekseg.ro/hu/emberimeltosag>);
- prin activități de formare interactive organizate separat pentru clerici și pentru celelalte persoane aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia, să aducă la cunoștința acestora conținutul *Codului de Conduită*. În urma acestor activități, participanții își vor asuma în scris acceptarea și respectarea *Codului de Conduită*. (vezi anexa nr. 3).

- **Integrarea *Codului de Conduită* în procesele de recrutare a resursei umane**

Protejarea demnității umane și prevederile privitoare la acest aspect, printre care și prezentul *Cod de Conduită* trebuie să fie incluse în programele de formare inițială și continuă a preoților. Înainte de hirotonirea întru diaconat, fiecare candidat își asumă în scris acceptarea și respectarea prevederilor *Codului de Conduită*.

Arhiepiscopia include în fiecare interviu de angajare testarea integrității fiecărui candidat pentru ocuparea unei funcții. În cazul în care funcția vizată implică lucrul cu minori sau adulți vulnerabili, este necesară prezentarea unui certificat de integritate comportamentală.²

Candidatul va primi un exemplar al *Codului de Conduită* și va fi informat verbal cu privire la reglementările și normele etice în vigoare, pe baza cărora își desfășoară activitatea Arhiepiscopia, după care va certifica prin semnătură faptul că a înțeles și va respecta aceste norme. Această procedură se va desfășura odată cu semnarea contractului de muncă sau la intrarea în alt tip de relație contractuală (vezi anexa nr. 3).

² <https://www.mai.gov.ro/faq/certificatul-de-integritate-comportamentala-este-aceiasi-lucru-cu-certificatul-de-caziera-juduciar-cum-se-poate-obtine-si-cine-il-elibereaza/>

În cazul recrutării de voluntari, informarea cade în sarcina organizatorilor activității respective, care răspund și de implementarea normelor din prezentul *Cod de Conduită*, precum și de controlul privitor la respectarea acestora.

- **Evaluarea și tratarea riscurilor (*monitoring*)**

Arhiepiscopia își asumă ferm obligația de a face totul în vederea identificării și minimizării factorilor de risc evitabili, precum și în vederea tratării riscurilor. Din acest motiv, își monitorizează propria activitate, inclusiv din perspectiva respectării prezentului *Cod de Conduită*.

Grupul de Lucru pentru Demnitatea Umană întocmește, cel puțin o dată pe an, un raport general de evaluare a aplicării *Codului de Conduită* în practică, pe care îl prezintă ordinarului, iar, la nevoie, formulează propuneri. Raportul se va opri asupra eventualelor cercetări, detaliind numărul de sesizări, tipurile de cauze cercetate, consecințele juridice.

Promulg și decretez prezentul *Cod de Conduită* al Arhiepiscopiei de Alba Iulia la 31 decembrie 2022 – pe termen de doi ani, *ad experimentum*.

+

Dr. Gergely Kovács
arhiepiscop

Addenda**NOȚIUNI FUNDAMENTALE**

Prezentul *Cod de conduită* operează cu următoarele noțiuni fundamentale, definite în cele ce urmează:

Minorul este acea persoană care nu a împlinit vârsta de optsprezece ani, cu excepția cazurilor în care majoratul a fost dobândit mai devreme în baza prevederilor legislative aplicabile persoanei respective (cf. can. 97-99).

Adultul vulnerabil este acea persoană care a împlinit vârsta de 18 ani și care, din pricina nevoilor speciale, vârstei, afecțiunilor sau unei alte situații (cum ar fi subordonarea, dependența, constrângerea), nu are capacitatea de a se apăra față de lezarea gravă a demnității sale, exploatare sau comportamente violente, fiind, astfel, expusă riscului de abuz.

Agresiunea reprezintă orice formă de abuz fizic, psihologic (psihosocial) sau sexual, neglijarea sau exploatarea, sub forma unor acțiuni directe sau indirecte, precum și a omisiunilor, care periclitează sau afectează demnitatea umană, integritatea fizică sau psihologică, ori statutul social al minorului sau al adultului vulnerabil.

Hărțuirea reprezintă o atitudine prin care minorul este supus în mod regulat și repetat unor amenințări, jigniri sau agresiuni în viața reală sau în mediul online, motiv pentru care nu își poate trăi viața așa cum și-ar dori sau este obligat să evite anumite locuri sau persoane, ori să-și întrerupă anumite activități. Hărțuirea are loc, de regulă, prin transmiterea de mesaje, apeluri telefonice, urmărire, violență emoțională, șantaj emoțional, amenințări.

Agresiunea emoțională include toate formele de comportament umilitor sau degradant, de exemplu, folosirea de porecle jignitoare, critica regulată, desconsiderarea, rușinarea durabilă, izolarea, împiedicarea relaționării.

În categoria agresiunii emoționale intră orice atitudine care comportă un efect negativ asupra dezvoltării afective a minorului. Tot aici se încadrează transmiterea către minor sau adultul vulnerabil a unor mesaje precum lipsa de valoare, neacceptarea, nedorirea și lipsa iubirii. Poate însemna și formularea unor așteptări neadecvate vârstei sau nivelului său de dezvoltare. Aici se încadrează și generarea fricii și anxietății, rușinarea, critica continuă, șantajul emoțional, exploatarea minorului sau a adultului vulnerabil. Agresiunea psihologică se poate manifesta și prin abuzul de încrederea minorului ori a adultului vulnerabil și depășirea unor limite, astfel încât minorul își poate oferi consimțământul la fapte care îi afectează integritatea fizică, securitatea emoțională sau viața privată.

Agresiunea spirituală reprezintă o formă de violență emoțională sau psihologică, abuzul de credință și căutările religioase ale victimei (minore sau majore), precum și de tradițiile și învățăturile bisericești. Victima violenței spirituale simte că nu este ascultată, este condamnată, etichetată, pusă la îndoială sau constrânsă prin apelul la învățături spirituale sau i se sugerează că își riscă acceptarea în cadrul bisericii dacă nu adoptă o atitudine conformă așteptărilor agresorului. În cazul violenței spirituale, aceasta poate fi identificată atunci când nu se acordă susținerea necesară sau când situația persoanei care solicită ajutor nu se ameliorează, sau chiar se înrăutățește. Forme des-întâlnite ale violenței spirituale sunt constrângerea prin interpretarea greșită a învățăturilor bisericești, apelul la cenzură – limitarea libertății de exprimare, solicitarea supunerii –, rușinarea publică, amenințarea cu consecințe spirituale, lipsa unui mentorat sau unei îndrumări pastorale adecvate, manipularea, pedepsirea nesupunerii, izolarea, umilirea. Se consideră violență spirituală și privarea persoanei în cauză de forma optimă de sprijin și asistență în chestiuni care țin de credință.

Neglijarea reprezintă privarea totală sau parțială de cele necesare din punct de vedere fizic și psihologic – de exemplu oferirea de hrană, îmbrăcăminte și adăpost necorespunzătoare. Aici se încadrează neîmpiedicarea actelor de violență, supravegherea necorespunzătoare sau neasigurarea accesului la consultații sau tratament medical, care, foarte probabil, au drept consecință afectarea gravă a dezvoltării fizice, intelectuale sau emoționale a minorului ori a adultului vulnerabil.

Violența fizică reprezintă lovirea, scuturarea, aruncarea, arderea, sufocarea, chinuirea, sau orice altă formă de agresiune care duce la afectarea integrității corporale a minorului sau adultului vulnerabil. În această categorie se încadrează și afirmațiile mincinoase cu privire la starea de sănătate a minorului sau adultului vulnerabil ori provocarea voită a unor afecțiuni.

Exploatarea reprezintă munca forțată, abuzul de resursele altora cu scopul de a obține beneficii.

Agresiunea sexuală cuprinde constrângerea sau ademenirea unei/unor persoane la activități sexuale, fără a ține seama de discernământul minorului sau adultului vulnerabil (dacă acesta știe ce i se întâmplă sau nu). Abuzul se poate produce cu sau fără contact fizic. În prima categorie se încadrează atât faptele care includ penetrarea (de exemplu, violul), cât și cele fără penetrare. Cea de-a doua categorie include, de exemplu, implicarea minorului sau adultului vulnerabil în vizionarea sau producerea de materiale pornografice, ori în observarea activității sexuale. Tot aici se încadrează și încurajarea unei conduite sexuale nepotrivite.

Abuzul sexual reprezintă orice formă de agresiune sexuală, inclusiv violul, implicarea în realizarea de materiale pornografice și sclavia sexuală. Orice comportament care include implicarea cuiva în activități sexuale împotriva voinței sale, prin mituire, manipulare, profitând de poziția de putere, de încrederea acordată, respectiv de lipsa discernământului sau de imposibilitatea de a lua decizii conștiente, se încadrează în categoria abuzului sexual.

Agresiunea sexuală împotriva unui minor reprezintă orice faptă prin care un adult se folosește de un minor pentru a-și satisface dorințele sexuale. Aceste relații sau fapte împotriva minorilor sunt facilitate prin violență, înșelăciune, mituire, amenințare, ademenire, oferirea sau promiterea unor beneficii, abuzul de încrederea minorului sau prin alte mijloace de exercitare a presiunii.

Pornografia infantilă sau înregistrările care prezintă abuzuri sexuale comise împotriva minorilor constă în materialele, imaginile și documentele care reprezintă acte sexuale sau minori în ipostaze menite să trezească apetitul sexual și/sau care se focalizează pe organele genitale ale unei/unor persoane minore.

Exploatarea sexuală reprezintă o noțiune complexă, care are trei forme principale de manifestare interconectate: prostituția, pornografia și traficul de persoane în scop sexual. Alte forme sunt, de exemplu, turismul sexual cu victime minore, mariajul minorilor și căsătoriile forțate. Practicarea unor astfel de fapte, recrutarea unor victime minore sau achiziționarea unor servicii de acest fel atrag, în egală măsură, calitatea de făptuitor.

Anexa nr. 1**Formular de sesizare³****Data sesizării:****Datele reclamantului (se completează în mod obligatoriu)**

Numele și prenumele:
 Adresa:
 Numărul de telefon sau adresa de e-mail:

Datele victimei(victimelor) (dacă aceasta nu este identică cu reclamantul)

Numele:
 Vârsta:
 Date de contact:

Datele suspectului de încălcarea *Codului de Conduită*

Numele:
 Date de contact:
 Este cleric: Da / Nu (se va sublinia varianta corespunzătoare)

Descrierea cazului

Locul:
 Data (În cazul în care este cunoscută, vă rugăm să precizați și ora exactă):
 Cum ați aflat despre caz? (vă rugăm să bifați varianta corespunzătoare)
 a) am fost martor
 b) am aflat de la victimă
 c) am aflat de la suspect
 d) în alt mod, anume:

Vă rugăm să descrieți în detaliu ceea ce ați aflat!

.....

Aveți cunoștință de existența altor martori?

.....

Vă rugăm să precizați dacă doriți ca datele dumneavoastră să fie confidențiale: Da / Nu
 (se va sublinia varianta corespunzătoare)

În cazul în care ați optat pentru gestionarea confidențială a datelor Dumneavoastră, în calitate de reclamant, acestea nu pot fi comunicate unor terțe persoane.

³ Formularul de sesizare este valid numai împreună cu *Informarea privind utilizarea datelor personale* (Anexa nr. 2).

**Informare privind utilizarea datelor personale.
Se va atașa la FORMULARUL DE SESIZARE**

Intră în vigoare la 31 decembrie 2022

Grupul de Lucru pentru Demnitatea Umană a fost înființat de către arhiepiscopul dr. Gergely Kovács în ianuarie 2022, fiind direct subordonat Autorității Arhidiecezane. Acesta a primit sarcina de a redacta un *Cod de Conduită* pentru clericii și persoanele angajate, mandatate sau voluntare, aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia, de a stabili un set de directive unitare, precum și de a oferi consiliere în vederea prevenirii violenței, agresiunii și a altor forme de abuz. Atribuțiile sale constă în îndeplinirea sarcinilor imediate legate de implementarea *Codului de Conduită*: în primul rând, diseminarea conținutului *Codului de Conduită* în rândul clericilor și al persoanelor aflate în relații contractuale cu Arhiepiscopia, iar, în al doilea rând, înregistrarea și cercetarea cazurilor de agresiune sau abuz împotriva minorilor sau adulților vulnerabili.

1. Date de contact

CIF 4562796

Operator de date: Arhiepiscopia Romano-Catolică de Alba Iulia, Str. Episcop Márton Áron, nr. 2., RO-510010 Alba Iulia, ersekseg@romkat.ro, <http://www.ersekseg.ro>

Persoana responsabilă de protecția datelor: Komáromi Attila-Sándor, CNP 1721027011101, CI seria AX nr. 538765, attilakomaromi@yahoo.com

2. Cu ce scop, în ce mod și pentru cât timp folosim datele cu caracter personal?

Operarea de date are

- ca **scop**: recunoașterea și filtrarea duplicatelor rezultate din completarea multiplă a Formularului de Sesizare;
- ca **fundament juridic**: consimțământul Dumneavoastră;
- ca **durată**: operăm datele cu caracter personal până în momentul în care Dumneavoastră vă retrageți consimțământul;
- ca **obiect**: adresa de IP și ID-ul de rețea;
- ca **urmare generarea de decizii automate și crearea unui profil**: nu

Nu există obligații legislative sau contractuale privind furnizarea datelor solicitate, însă acestea sunt necesare pentru completarea *Formularului de sesizare*.

Nu puteți completa *Formularul de sesizare* dacă nu vă acordați consimțământul pentru operarea datelor.

3. Cine este operatorul de date cu caracter personal?

Datele cu caracter personal sunt administrate de Arhiepiscopia Romano-Catolică de Alba Iulia (CIF 4562796; ersekseg@romkat.ro; bejelentes@romkat.ro; <http://www.ersekseg.ro>).

La fel ca și alte organizații, apelăm și la servicii externe pentru a asigura buna desfășurare a proceselor de lucru, mai ales în ceea ce privește stocarea datelor, transmiterea informațiilor sau suportul IT. Este posibil ca în timpul în care apelăm la aceste servicii, furnizorii, în calitate de operatori de date, să aibă acces sau să stocheze temporar adrese de e-mail cu scopul exclusiv de a asigura funcționarea serviciilor prestate.

4. Drepturile Dumneavoastră

Aveți dreptul de a ști care sunt datele Dumneavoastră personale pe care le stocăm și de a solicita accesul la acestea (dreptul la acces). Aveți, de asemenea, dreptul de a rectifica eventualele erori sau de a șterge datele eronate, precum și de a solicita restrângerea utilizării datelor Dumneavoastră (dreptul la rectificare și ștergere). În cazul în care folosim datele Dumneavoastră în interes legitim, puteți să vă opuneți operării datelor (dreptul la opoziție). Aveți dreptul și de a primi datele Dumneavoastră personale în format electronic și de a le transmite altor operatori de date sau de a ne solicita nouă acest lucru, atunci când sunt îndeplinite condițiile legale (dreptul la portabilitatea datelor). În situația în care datele personale sunt operate cu consimțământul Dumneavoastră, vă puteți retrage consimțământul, însă acest act nu va afecta validitatea juridică a operațiunilor anterioare.

5. Cum vă puteți exercita drepturile?

Puteți trimite solicitările Dumneavoastră privind exercitarea drepturilor de mai sus la adresele de contact enumerate la punctul 1. În general, vă informăm cu privire la măsurile întreprinse ca urmare a cererii dumneavoastră în termen de o (1) lună de la primirea cererii, fără întârzieri nejustificate. În situația în care nu luăm măsuri în termenul menționat, vă vom informa cu privire la motivele neîntreprinderii măsurilor.

6. Posibilitățile pe care Dumneavoastră le aveți la dispoziție pentru a vă apăra drepturile

Dacă nu sunteți de acord cu măsura pe care am întreprins-o sau cu răspunsul acordat, sau în cazul în care considerați că v-a fost încălcat un drept, puteți depune o plângere la *Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal (ANSPDCP)*, Bulevardul General Gheorghe Magheru 28-30, Sector 1, cod postal 010336, București, România, anspdcp@dataprotection.ro, <https://www.dataprotection.ro> sau vă puteți adresa instanței de judecată. În acest caz, instanța are competența de a soluționa litigiul. Procesul poate fi pornit la oricare instanță competentă, pe raza căreia aveți sediul, domiciliul sau reședința.

7. Baza legislativă

Operăm datele cu caracter personal pe baza normelor legislative aflate în vigoare în Uniunea Europeană și România, mai ales în conformitate cu:

- Regulamentul 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul General privind Protecția Datelor sau GDPR)
- Legea 190/2018 privind dreptul la autonomia informațională și la libertatea informării – prevederile referitoare la GDPR.

8. Aplicabilitate

Prezenta informare este valabilă din data de 31 decembrie 2022 până la revocare.

Ne rezervăm dreptul de a modifica oricând această *Informare*. În măsura în care situația creată în urma modificării nu concordă cu cea existentă la momentul acordării consimțământului, vă putem contacta pentru a vă confirma consimțământul. În cazul în care această confirmare nu are loc, vom înceta operarea datelor Dumneavoastră cu caracter personal, adică le vom șterge.

DECLARAȚIE

Subsemnatul, , declar pe proprie răspundere că am citit și am înțeles *Codul de Conduită*.

Mă angajez să aplic valorile, principiile și regulile înscrise în acesta de-a lungul activității mele în slujba Arhiepiscopiei de Alba Iulia.

Localitatea, data

Semnătura